Aan de Adviesraad Sociaal Domein Oss en de Kenniskring WIAS
t.a.v. Jaap Kool Voorzitter ASD en
en Ad van Orsouw Voorzitter kenniskring WIAS

Stadsbeleid
Raadhuislaan 2, Oss
Telefoon 14 0412
Fax [0412] 64 26 05
E-mail gemeente@oss.nl
www.oss.nl

Postbus 5
5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de datum van deze brief en ons kenmerk vermelden?

Datum:	Ons kenmerk	Behandeld door	Doorkiesnummer
15 augustus 2019	3892510	S. Dohmen en M. Willems	5772 9823

Onderwerp

Advies Beleidskader Armoede en

Schulden 2020-2024

Geachte leden van de Adviesraad Sociaal Domein,

Dank voor uw advies ten aanzien van het beleidskader Armoede en Schulden 2020-2024. Fijn dat u positief terugkijkt op de samenwerking. Ook wij hebben die als prettig ervaren. We constateren dat we qua speerpunten grotendeels op één lijn zitten. Fijn dat het sociaal panel input heeft geleverd voor uw advies, evenals Stichting met Elkaar. Met de laatste partij hebben we als gemeente eerder al over het beleidskader van gedachten gewisseld. We hebben uw advies in het voorstel aan de gemeenteraad van Oss opgenomen op de volgende punten:

1. **De Adviesraad Sociaal Domein adviseert** de activiteiten en plannen zoveel mogelijk concreter te maken. Een voorbeeld is "meer of beter samenwerken". Dit komt vaak terug in het beleidskader. Het is alleen niet duidelijk hoe dat er uitziet en wat dit betekent.

Antwoord: In het beleidskader geven we aan waar we de komende jaren op in willen zetten. Dit doen we door hele concrete actiepunten te benoemen. De impact en haalbaarheid daarvan zal gaandeweg, gedurende de looptijd van het beleidskader, duidelijk worden. Samenwerken is een belangrijk thema en blijft dit ook. We proberen hierin samen op te trekken met onze partners en samen het gesprek te voeren.

2. **De Adviesraad Sociaal Domein adviseert** om de scherpe formulering (d.d. bijeenkomst 24 juni 2019) over de contouren van het beleidskader ook in het beleidskader terug te laten komen.

Antwoord: Dit advies nemen wij over.

3. **De Adviesraad Sociaal Domein adviseert** meer kansen aan te grijpen om nog meer stress sensitief te werken.

Antwoord: Stress sensitief werken heeft onze aandacht. Zo hebben we de drempel verlaagd en worden er geen voorwaarden meer gesteld aan het op orde hebben van de persoonlijke financiële administratie. De komende jaren zal stress sensitief werken nog meer aandacht krijgen. We zullen in onze deskundigheidsbevordering stress sensitief werken opnemen. Verder zien we de Samenwerkwijze als een manier om nauw aan te sluiten bij de behoefte van de inwoner en zo stress te verminderen. Projecten als Regelluw, schuldsanering en aanpak jongeren dragen ook bij aan stressvermindering.

4. **De Adviesraad Sociaal Domein adviseert** om wanneer u de Samenwerkwijze verder uitrolt in de aanpak van armoede en schulden meer rekening te houden met het feit dat het mensen niet lukt door hun hoge stressniveau.

Antwoord: De Samenwerkwijze is bij uitstek geschikt om de inwoner centraal te stellen en oog te hebben voor wat de inwoner nodig heeft. Ook op het niveau van contact en eisen die gesteld worden. Er is in deze werkwijze ruimte om anders te werken en nieuwe oplossingen te kiezen, afgestemd op de inwoner. Deze werkwijze is nog niet overal goed ingebed. De komende jaren willen we dit middels deskundigheidsbevordering verbeteren.

De Samenwerkwijze biedt ook voldoende basis om stress sensitief te werken. Gedrag en houding in het contact en inzicht wat stress met de inwoner doet willen we verder verbeteren de komende jaren. We gaan onderzoeken hoe we de Samenwerkwijze voldoende tot zijn recht kunnen laten komen voor mensen die hoge stress ervaren.

5. **De Adviesraad Sociaal Domein adviseert** u om te kijken hoe ervaringsdeskundigen in het beleidskader en de uitvoering daarvan een bijdrage kunnen leveren. Een opleiding door ervaringsdeskundige is hierbij van groot belang om eigen ervaringen professioneel en/of vrijwillig in te zetten.

Antwoord: Dit advies nemen wij over. Wij zien goede ervaringen op andere terreinen en willen zeker gebruik maken van deze deskundigheid.

6. **De Adviesraad Sociaal Domein adviseert** om de visie op de samenhang tussen verschillende methodieken helder te maken (de Samenwerkwijze, de methode van Instituut Publieke Waarde en de inzichten vanuit de Stress sensitieve dienstverlening). Deze helderheid geeft professionals van de gemeente maar ook van partners meer houvast en duidelijkheid over de werkwijze.

Antwoord: Dit advies nemen we over. We zien inderdaad dat de achtergrond van de samenwerkwijze nog niet voor iedereen duidelijk is. Zo is de maatwerkmethode opgegaan in de Samenwerkwijze.

7. **De Adviesraad Sociaal Domein adviseert** u de wijze van evaluatie en monitoren van het beleid op te nemen in het beleidskader.

Antwoord: We hebben dit opgenomen.

8. **De Adviesraad Sociaal Domein adviseert** de punten 5, 6, 11, 17 en 22 **prioriteit** te geven. De nummering van de acties hieronder komt overeen met de nummering hiervan in het beleidskader. Hiermee komen we aan uw verzoek tegemoet om een prioritering aan te geven. Echter de Adviesraad Sociaal Domein hecht eraan dat u ook kennisneemt van de op 12 april 2019 door haar geformuleerde speerpunten. Zie daarvoor de bijlage.

Antwoord: De speerpunten voor het beleidsplan (ASD, 12 april j.l) zijn allemaal opgenomen. Uw advies ten aanzien van de genoemde prioriteiten zullen wij overnemen. Deze acties zullen allemaal in 2020 starten.

9. **De Adviesraad Sociaal Domein adviseert** (naar aanleiding van de actie 'met een Osse werkgever aan de slag gaan voor werknemers met loonbeslag') te verkennen wat werkgevers al doen om medewerkers te ondersteunen en wat zij van de gemeente nodig hebben. En om hier naast een grote werkgever ook een middelgrote of klein werkgever te betrekken omdat deze niet altijd de capaciteit en middelen hebben om in te zetten op medewerkers met geldzorgen.

Antwoord: We starten met een grote werkgever. Als we inschatten dat het meerwaarde heeft betrekken we in tweede instantie ook een middelgrote of kleine ondernemer.

10. **De Adviesraad Sociaal Domein adviseert** om bij de ontwikkeling van een aanpak voor vroegsignalering te leren wat in andere gemeenten al is ontwikkeld en van de handreiking van de VNG (Vroegsignalering schulden en bescherming van persoonsgegevens). Ook zonder de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening zijn er mogelijkheden om vroegsignalering vorm te geven.

Antwoord: We nemen kennis van wat in andere gemeenten al is ontwikkeld. Belangrijke bronnen zijn VNG, Divosa en NVVK. Er is alle ruimte om al in de geest van de wet (2021) te starten en dat doen we ook. We werken al samen met partners, zoals de woningcorporatie om samen te reageren op signalen van betalingsachterstand. Met de wijkgerichte aanpak kunnen we meer outreachend werken. We ontwikkelen een aanpak om op meldingen en signalen van betalingsachterstanden af te gaan.

11. **De Adviesraad Sociaal Domein adviseert** om de handvatten van stress sensitieve dienstverlening te hanteren. En ook te kijken hoe partners uit andere domeinen zoals bijv. huisartsen en onderwijspartners kunnen bijdragen aan de toegang tot de armoedevoorzieningen.

Antwoord: Handvatten stress sensitieve dienstverlening: we besteden al enige tijd aandacht aan meer stress-sensitief werken met name in de bewustwording. De komende tijd gaan we met deskundigheidsbevordering houding en gedrag in de dienstverlening verder verbeteren.

Antwoord: we zijn voortdurend op zoek naar een uitbreiding van ons armoede- en schuldennetwerk. Zo hebben we op de startconferentie al een uitgebreider publiek mogen ontvangen. Wij zullen de suggesties die u doet meenemen.

12. **De Adviesraad Sociaal Domein adviseert** om bij de evaluatie van Schuldhulpmaatje en het verbeteren van de dienstverlening en samenwerking, voldoende aandacht te hebben voor de samenwerking van Schuldhulpmaatje met schuldhulpverlening. **De Adviesraad Sociaal Domein adviseert** verder om schuldhulpmaatjes zelf te betrekken bij de evaluatie door bijvoorbeeld een enquête of gesprekken.

Antwoord: aandacht hebben voor samenwerking met schuldhulpverlening: we willen nog meer de samenwerking op gaan zoeken. Meer in co-productie werken. In de pilot administratieve ondersteuning in de wijk krijgt dit expliciet aandacht. Ook gaan schuldhulpmaatjes betrekken bij de evaluatie.

13. **De Adviesraad Sociaal Domein adviseert** om bij de actie 'een actievere samenwerking aangaan met partners gericht op signalering en ondersteuning bij life-events' te verkennen of de ideeën voor individuele en groepsgerichte voorlichtingen en bijeenkomsten ook de behoefte is van inwoners. En ook aandacht te hebben over hoe je deelnemers bereikt.

Antwoord: In de verdere verkenning van mogelijke interventies en bereik zullen we partners en inwoners betrekken, mogelijk te beginnen in één wijk.

14. **De Adviesraad Sociaal Domein adviseert** om in uw aanpak voor armoede en schulden aandacht te hebben voor de groep ouderen.

Antwoord: Er is aandacht voor ouderen bij de pilot schuldsanering. We zullen deze groep expliciet benoemen. Verder zijn we in gesprek met de SVB om te onderzoeken hoe we kunnen samenwerken rond signalen van beslaglegging op pensioen. Ook op het gebied van Werk en Inkomen is er samenwerking met de SVB en andere partners voor ouderen (zoals solidariteitsfonds Ouderen).

15. **De Adviesraad Sociaal Domein adviseert** in relatie tot de actie 'meer bekendheid geven aan BBZ en Over Rood en kijken of de dienstverlening voldoende aansluit', dat het zinvol is om te kijken wat de omvang van de problematiek bij de Osse ondernemers is. Deze concretisering wordt gemist in het beleidskader.

Antwoord: Minister Koolmees laat de SER in 2019 een onderzoek uitvoeren naar de groep werkende armen. Een deel van die groep is zelfstandigen (145.00 in Nederland in 2014). Dit onderzoek geeft op landelijk niveau voor ondernemers wat inzichten in de aard en omvang van de problematiek. Deze cijfers kunnen wij gebruiken voor ons onderzoek in Oss en toetsen aan de Osse situatie. Ook is er samenwerking in de regio over ZZP-ers vanuit het arbeidsmarktbeleid.

16. ***De Adviesraad Sociaal Domein adviseert*** de effecten van de verlaging van de bijdrage voor gezinnen met kinderen in de basisschoolleeftijd te monitoren samen met de onderwijspartners met het oog op het volgende: 'U verwijst mensen naar Stichting Leergeld wanneer de nieuwe bijdrage niet voldoende blijkt te zijn. Onze zorg is dat mensen Stichting Leergeld niet weten te vinden en dat het een drempel is om hier hulp te vragen.'

Antwoord: Wij merken dat op andere onderdelen Stichting Leergeld goed gevonden wordt. Bijvoorbeeld bij het fonds leermiddelen voor het voortgezet onderwijs. Wij nemen u advies echter ter harte en zullen onze onderwijspartners goed informeren over deze wijziging.

17. **De Adviesraad Sociaal Domein adviseert** om bij de structurele inbedding van DFD te verkennen of schuldhulpmaatjes een rol kunnen vervullen in bijvoorbeeld de ambulante begeleiding. Hier kan de evaluatie van de schuldhulpmaatjes ook input voor geven.

Antwoord: We zien mogelijkheden om Schuldhulpmaatje meer in te zetten in de beginfase van DFD en bij uitstroom. We gaan hierover in gesprek met Schuldhulpmaatje.

18. **De Adviesraad Sociaal Domein adviseert** om deskundigheidsbevordering samen te doen met professionals en vrijwilligers. Dit draagt bij aan het versterken van de samenwerking en kennisdeling.

Hierbij ***adviseert*** d***e Adviesraad Sociaal Domein*** om ook aandacht te hebben voor het signaleren van geldzorgen en een oordeelvrije houding van vrijwilligers en professionals. Er zijn verschillende trainingen in het land zoals bijv. Armoede onder de loep van Stichting De Vonk en Stress Sensitieve dienstverlening door Social Force.

Antwoord: De afgelopen jaren hebben we ervaren hoe goed elkaar kennen en elkaar weten te vinden werkt voor de samenwerking. We willen hiermee doorgaan. Er zijn verschillende mogelijkheden om de samenwerking te versterken en kennisdeling te laten plaatsvinden. Een inspiratiebijeenkomst zoals de ASD die organiseert in het najaar is daar een goed voorbeeld van. Als gemeente organiseren we ook bijeenkomsten rond thema's zoals ervaringsdeskundigheid en Samenwerkwijze. In een pilot als hulpaanbod bij administratie en geldzaken gaan we samen in gesprek om de samenwerking formele en informele ondersteuning te verbeteren en rollen te verhelderen.

Daarnaast zullen er deskundigheidsbevorderingsactiviteiten zijn die bedoeld zijn om de professionaliteit van onze consulenten te verbeteren. Deze bijeenkomsten vinden we met het oog op de verschillende taken, rollen en verantwoordelijkheden van professionals en vrijwilligers minder geschikt om samen te doen. In onze plannen voor deskundigheids-bevordering zullen we uw suggesties meenemen.

19. **De Adviesraad Sociaal Domein adviseert** om bij de evaluatie van de campagne ook de titel van de campagne mee te nemen. Tijdens de bijeenkomst met het 'sociaal panel' bleek de titel "Samen slimmer met geld" het gevoel te geven dat mensen nu dom omgaan met hun geld. Terwijl dit niet het geval is.

De Adviesraad ontvangt graag de evaluatie van de campagne als deze er is. Wij zijn ook heel benieuwd hoe deze evaluatie wordt vormgeven en hoe in kaart wordt gebracht wat het effect voor de inwoners is.

Antwoord: Wij zijn bekend met uw standpunt over de titel van onze campagne en zullen u tzt informeren over de evaluatie als onderdeel van dit beleidskader.

20. ***De Adviesraad Sociaal Domein adviseert*** om de lobby richting het rijk voor betere wetgeving samen met partners en andere gemeenten vorm te geven. Voor onze input op de lobby verwijzen wij naar onze speerpunten van 12 april 2019. De inhoud van de lobby missen wij (nog) in het beleidskader.

    Aanvullend hierop ***adviseert de Adviesraad Sociaal Domein*** om aandacht te schenken aan het onverbiddelijke boetebeleid van o.a. belastingdiensten, gerechtsdeurwaarders, incassobureaus en grote schuldeisers van verplichte diensten, waardoor voor de schuldenaren niet alleen de schulden groter worden, maar waardoor ze ook nog als fraudeurs worden behandeld.

Antwoord: Lobby vormgeven met partners en andere gemeenten:
Voor gemeente Oss is de G40 de lijn van voor invloed op de ministeries met name als het gaat om wetgeving. Samen kaarten we zaken die verbetering behoeven aan bij het Ministerie. Daarnaast bespreken we als gemeente regelmatig met een vertegenwoordiging van het bestuur van de NVVK problemen rond samenwerking met rechtbank, rijksbelasting, praktijken van grote incassobureaus e.d. De NVVK spreekt landelijk richtlijnen af met gemeenten, landelijke organisaties deurwaarders/incassobureaus, vertegenwoordigers van schuldenaren e.a. en ziet toe op naleving. De NVVK werkt nauw samen met de VNG, die in de adviesraad van de NVVK zit en de lijn naar de tweede kamer vormt.

In lobby aandacht schenken aan onverbiddelijk boetebeleid:
We onderzoeken als actief lid van de G40 in hoeverre we bij het ministerie tot veranderingen kunnen komen in het incassobeleid bij openstaande boetes. Het probleem wordt landelijk herkend en erkend. Dit is eveneens onderwerp van gesprek met de NVVK.

Tot slot danken wij uw adviesraad voor het uitgebreide advies en de toelichting. Mocht u nog vragen hebben naar aanleiding van deze reactie dan gaan wij graag met u in gesprek hierover.

Met vriendelijke groet,

dhr. C.P.W. van Geffen,
Wethouder Werk & Inkomen en Onderwijs